

Føroyar sum Zambia

- Fiskasølustjórin og nevndarformaðurin í Sjóvinnubankanum bílegði EF-prædikumann til aðalfund banksins.

Tað eydnaðist í hvussu so er ikki at frelsa løgmann.

- Vit kunnu samanbera tykkum við eitt U-land sum Zambia, sum bara vil hava eina koparavtalu við EF. Tit hugsa einans um fisk. Men tað er ikki rætt, um EF gevur Zambia eina handilsavtalu, sum bara umfatar tað eina vørslag-ið, nevniliga kopar. Tí tað er avgjørt betri fyri Zambia sjálvt, ikki at verða læst niður í slíkari koparavtalu í allar ævir.

Nakað soleiðis segði danski EF-prædikumaðurin Hans Martens á aðalfundinum hjá Sjóvinnubankanum mikukvöldið á Hotel Borg, tá løgmaður, Jógvan Sundstein, hevði greitt honum frá samráðingunum millum Føroyar og EF um frihandilsavtalu. Og at Føroyar á ongan hátt vilja selja fiskirættindi fyri handelsfyrirminur.

VEKING

Formaðurin í nevndini hjá Sjóvinnubankanum, Birgir Danielsen, Fiskasølustjórin, er heitasti talsmaður fyri føroyskum limaskapi í EF. Hann veit, at upp í 300 fólk plaga at koma á aðalfund Sjóvinnubankans, nógv fleiri enn høvdu komið til ein vanligan almennan fyristur, og tí hevði hann boðið danska EF-prædikaranum Hans Martens hendanvegin at frelsa partaeigarar banksins. Hans Martens, sum er útbúgvinn bankamaður og undirvísir danskum verkfrøðingum á eftirútbúgvingarskúlinum, gjørdi sitt besta. Tað var sum at vera á motti, tá hann sannførandi greiddi frá, hvussu EFTA-londini detta hvørt um annað, sum tey trok-ast á gáttini til himmirik-

ið EF.

Hans Martens segði ikki beinleiðis, at Føroyar eiga at søkja um limaskap.

Hann visti millum lítið og onki um Føroyar og føroysk viðurskipti.

Men prædikan kundi ikki skiljast øðrvísi enn at verri er at vera utanfyri EF enn innanfyri. Europa hevur fyri neyðini at taka sær um reiggj alt fyri eitt, skal tað ikki enda sum eitt fónaðarforminissavn, amerikanarar og japanar koma at vitja í summarfrítíðini.

LATA FYRI AT FAA

Hans Martens legði dent á, at tey lond, sum ikki eru í EF, kunnu ikki vænta sær fyrirminur har, uttan at lata okkurt afturfyri. Hann upplýsti, at tey fátæku londini í EF hava fingið 850 milliardir krónur at bíta millum 70 milliónir fólk. Millum annað fær alivinnan nógv burturav hesi innanhýsis menningarhjálpini.

Hans Martens segði eisini, at tað nyttar onki hjá føroyingum at lita á Danmark í sambandi við fría marknaðin. Tí Danmark hevur nógv mikið við at greiða síni egnu víður-skipti og fyrireika seg til 1992.

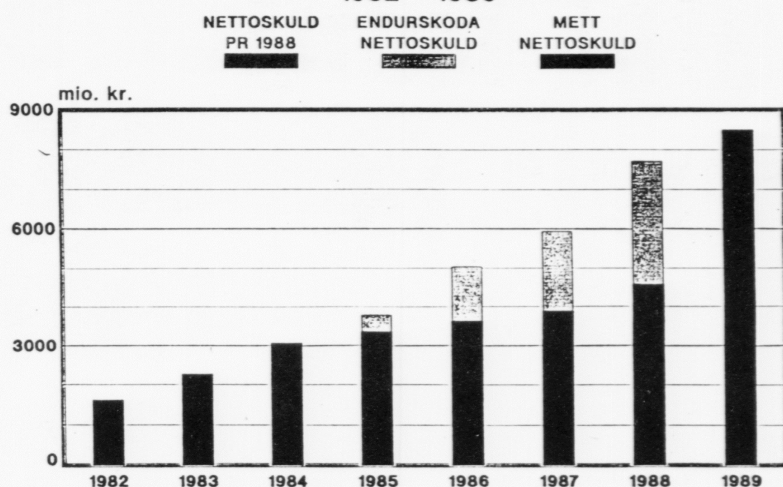
Bæði Birgir Danielsen og Hans Martens gjørdur greitt, at føroyingar noyðast at vakna og taka eina avgerð nú.

AVGERÐIN TIKIN

Hvussu nógvum, Hans Martens bjargaði undan avígari glatan og tannagrisli úti har, EF-glæman ikki røkkur, er ilt at siga.

Ongin hevði rættiligan hug at siga áskoðan sína í hesi stóru fjøld. Men Birgir Danielsen royndi at fáa samkomuna at játta ella avnotta boðskapin. Hann hevði sæð løgmann í salinum og spurdi, um ikki onkur politikari var, sum vildi siga okkurt. Jógvan Sundstein kendi sína vitjanartíð og vitnaði. Men hann var ikki vorðin frelstur. Hann segði, at politiska avgerðin um føroyskan limaskap í EF er tikin. Føroyar fara ikki uppi. Tað verður ikki talan um, at Føroyar skulu lata frá sær einarættin at

NETTOSKULD UTTANLANDS 1982 - 1989

P/F SJÓVINNUBANKIN 1990

Sjóvinnubankin hevur gjørt hetta yvirletið yvir nettouttanlandsskuldina hjá Føroyum. Endurskodaða nettoskuldin eru milliardirnar, sum knappliga komu afturat.

Bankin hevur roknað út, at skal skuldin, 8,5 mia. kr., býast millum øll húski (maður, kona og trí børn) er rentan 100.000 kr. um árið fyri hvørt. Og skal hon avdragast yvir til dømis tíggu ár, kostar hon hvørjum húski tilsamans 190.000 kr. um árið.

Tað ljóðaði illa í oyrunum á sjálvsstýrisfólki, radikalum sjálvsstýrisfólki og tjóðveldisfólki, tá Birgir Danielsen á aðalfundinum hjá Sjóvinnubankanum segði, at skuldi studningurin úr danska statskassanum síðani 1982 verið rentaður sum uttanlandslán, var uttanlandsskuldin næstan 20 milliardir krónur í dag!

avgera, hvør sleppur at fiska í føroyskum sjógv, afturfyri handelsfyrirminur í EF.

- Vit vilja hava eina frihandilsavtalu við EF. EF-kommisjónin hevur júst biðið EF-ráðið um heimild at samráðast við okkum.

Løgmaður segði, at

samráðingarnar verða tiknar uppáttur fyrsta dagin og miðað verður eftir, tær eru liddar 1. apríl í ár og avtalan kemur í gildi 1. juli, eisini í ár.

Men, endurtók hann, avgerðin er tikin: vit verða uttan fyri EF.

Hetta fekk Hans Martens at samanbera Føroyar

við Zambia. Í Føroyum er fiskurin eitt og alt, í Zambia koparið. Hans Martens helt, EF ger hesum londum eina ringa gerð við at víðurkenna og byggja handilsavtalu á hetta.

hd

Frekur partaeigari

- Pseudodemokrati í størsta partafelag landsins.

Eini 300 fólk vóru á aðalfundinum hjá Sjóvinnubankanum mikukvöldið, 66,9% av partapeninginum, sum er 98 mill. kr., vóru umboðað. Størstu partaeigarar við umleið einum fjórðingi í part eru Føroya Fiskasøla og Tryggingarsambandið Føroyar.

Aðalfundurin var sum slíkir plaga at vera. Frágreiðing og roknskapur blivu einmælt samtykt. Tó var ein partaeigari so frekur at loyva sær at spyrja um nevndarsamsýningina. Helgi Fossádal gjørdi vart við, at nevndarsamsýningin eigur at upplýsast á aðalfundi, tí tað er hann, sum skal áseta hana.

Hetta stendur í partafelagslógini, men tað høvdu bæði stjórn, nevnd og orðstýrari langt síðani gloymt. Tað var sjónligt, at spurningurin kom illa við, men annar stjórn, Steingrim Nielsen, noyðist so við ringum tannabiti at upplýsa, at nevndin fær tilsamans 420.000 kr. Á tíðindafundinum fyrr um dagin vildi hann ikki upplýsa hetta talið. Yvirhøvur upplýsa bankar bara tað, teir sjálvir halda, almenningurin eigur at fáa at vita um teir.

Fimm nevndarlimir eru í Sjóvinnubankanum og er samsýningarbýtið tað sama sum hjá Fossbankanum, formaðurin dupluta

samsýning og næstformaðurin hálvaðu, so fær formaðurin 130.000 kr. næstformaðurin 95.000 og hinir 65.000 kr. um árið.

Orðstýrarin, Tormóður Djurhuus, sakførari, helt eisini spurningurin var óhóskandi, kallaði hann "spidsfindigan". Pseudodemokratið kom aftur til sjóndar, tá nevndarval var. Ein nevndarlimur, Jógvan Isaksen úr Klaksvík, stóð fyri vali og varð sjálvandi afturvældur. Nevndin skeyt hann upp. Onnur kunnu sjálvandi eisini koma við uppskotum, men orðstýrarin minti líka á, at vóru fleiri uppskot, skuldi atkvøðast skrivliga. Og tað vita part-

aegarar tekur drúgva tíð, serliga, tá døgurðin bíðar.

Tiltakslimirnir, Jákup Joensen og Karin Norderø, blivu sjálvandi eisini afturvæld.

Undir ymiskum vóru ongi uppskot frá partaeigarum, nevnd ella grannskoðarum. Og ongin bað um orðið, tá tá var leyst eina løtu.

hd